

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2021/40 van 15 juni 2021

betreffende

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de databank premies en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen.
roepnaam	Verzameldecreet Energie II
datum	zoals principieel goedgekeurd op 21 mei 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna de “VTC”);

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: “het e-govdecreet”), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna “WVG”);

Gelet op het verzoek om advies 21 mei 2021 van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, ontvangen door de VTC op 21 mei 2021;

Brengt op 15 juni 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Energie (hierna “de Aanvrager”) verzocht bij brief van 21 mei 2021 om het advies van de VTC over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de databank premies en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen* (hierna “het Ontwerp”).

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp wijzigt het Energiedecreet van 8 mei 2009 o.a. met betrekking tot volgende aspecten:
- **Energiefonds:** inkomsten uit het uitwinnen van bankwaarborgen die door of krachtens het Energiedecreet zijn opgelegd, worden aan het Energiefonds toegewezen. Daarnaast wordt voorzien in een terugbetaling van kapitaal van, door of krachtens het Energiedecreet ingestelde leningen voor noodkoopwoningen.
 - **Vrijstelling op de certificatenplicht hernieuwbare energie en WKK:** In het kader van de elektriciteitsopslagfaciliteiten die flexibiliteitsdiensten aanbieden, voert het Ontwerp een vrijstelling in die erin voorziet dat de elektriciteit, waarvan de faciliteiten niet de eindgebruiker zijn, niet langer moet worden meegeteld voor de berekening die de toegangshouder moet indienen bij het afnamepunt.
 - **Energiedelen:** er wordt een vierde categorie personen toegevoegd die aan energiedelen kan doen, nl. de actieve afnemer tussen verschillende toegangspunten op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of een gesloten distributienet van elektriciteit waarvan hij titularis is (met betrekking tot de energie uit hernieuwbare energiebronnen die op één van deze toegangspunten wordt geproduceerd).
 - **Publicatie EPC- gegevens:** bepaalde EPC-gegevens kunnen publiek worden gemaakt in een publiek toegankelijke EPC-databank om de controle op EPC-waardes en verplichtingen te faciliteren.
 - **Energiedataplatform:** er wordt een energiedataplatform ontwikkeld dat het VEKA moet toelaten inzichten te verwerven in de visievorming over energie- en klimaatbeleid.
 - **Databank verwarming en databank premies:** er wordt een databank verwarming opgericht die zal toelaten om de doelstellingen over transitie naar een klimaat neutraal gebouwenpark na te streven en een databank premies die moet toelaten aan de VEKA om de beoordeling van de rapportering door elektriciteitsbeheerders toe te laten.
 - **Herziening boetebepalingen:** bepaalde boetebepalingen en berekeningen worden gewijzigd.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

4. De Aanvrager heeft zelf geen artikelen aangeduid die de verwerking van persoonsgegevens betreffen. De VTC bespreekt bijgevolg de artikelen die haar relevant lijken in de context van de verwerking van persoonsgegevens.
5. De VTC stelt vast dat de betrokkenen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld mogelijk (want er wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering (zie infra) ondermeer de volgende zijn:
- actieve afnemers tussen verschillende toegangspunten op het elektriciteitsnetwerk;
 - verslaggevers die (EPB-) stavingstukken moet indienen in de energieprestatiedatabank;
 - aangifteplichtigen;
 - personen met (voortijdige) hoofdverblijfplaats in een bepaald gebouw;
 - en dat daarbij ondermeer identificatiegegevens als het rijksregisternummer worden verwerkt.
6. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp in lijn ligt met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

7. Elke verwerking van persoonsgegevens moet rechtmatig zijn. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG, en dat de in randnummer 10 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden¹.
8. De Memorie van Toelichting bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens onder artikel 16 van het Ontwerp rechtmatig is in de zin van artikel 6, c) van de AVG. De VTC is van mening dat de **wettelijke basis** verder uitgewerkt moet worden en dat de stellers dienen te verduidelijken voor welke wettelijke verplichting het noodzakelijk is dat deze persoonsgegevens verwerkt zullen (moeten) worden.
9. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.²
10. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)³ of punt e)⁴ van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:

het doel van de verwerking;
de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁵;
de betrokkenen;
de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
de opslagperioden⁶;
de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁷.
11. De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de Memorie van toelichting, wel kan afgeleid worden:
 - wat het doeleinde is van de vooropgestelde verwerkingen;
 - wie de betrokkenen zijn (zie echter ook randnummer 5);
 - de opslagperioden; en
 - de verwerkingsverantwoordelijke.

¹ Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

² Zie DEGRAVE, E., *"Le-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v.. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

³ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁴ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

⁵ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁶ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

⁷ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

12. De andere aspecten die in randnummer 10 worden opgesomd, komen niet (aan wie de gegevens worden verstrekt) of slechts zeer impliciet aan bod komen (categorieën van gegevens – zie onderdeel 4 van dit advies). Bijkomende aanvullingen en preciseringen dringen zich dan ook op. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen, wat nu nog niet het geval is. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof over delegatie door de wetgever⁸.

3. Doelbinding

13. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

14. De volgende doeleinden worden in de Memorie van Toelichting of in het Ontwerp vermeld:

- Voor wat betreft verwerking van persoonsgegevens in het kader van het **energie-dataplatform** in artikel 13 van het Ontwerp:

“De databank heeft de volgende doelstellingen:

- 1° de voorbereiding van het Vlaamse energie- en klimaatbeleid ondersteunen en dat beleid monitoren en evalueren;
- 2° het energierapport uitwerken;
- 3° aan de rapporteringsvereisten inzake energie en klimaat voldoen die in de federale, gewestelijke en Europese regelgeving zijn opgenomen;
- 4° de Vlaamse en Europese doelstellingen inzake energie- en klimaatbeleid opvolgen;
- 5° data ter beschikking stellen voor energie- en klimaatmodellen, scenarioberekeningen en geografische toepassingen;
- 6° data ter beschikking stellen voor communicatie en sensibilisering;
- 7° data voor beleidsmatig wetenschappelijk onderzoek rond energie en klimaat aanleveren;
- 8° informatievragen van derden rond energie en klimaat beantwoorden;
- 9° data beschermen tegen verlies en misbruik;
- 10° fraude opsporen en detecteren.”

- Voor wat betreft de **databank premies**, in artikel 15 van het Ontwerp:

“De databank heeft de volgende doelstellingen:

- 1° de voorbereiding van het Vlaamse energie- en klimaatbeleid ondersteunen en dat beleid monitoren en evalueren;
- 2° aan de rapporteringsvereisten inzake energie en klimaat voldoen die in de federale, gewestelijke en Europese regelgeving zijn opgenomen;
- 3° de Vlaamse en Europese doelstellingen inzake energie- en klimaatbeleid opvolgen;
- 4° data voor communicatie en sensibilisering ter beschikking stellen;
- 5° data aanleveren voor beleidsmatig wetenschappelijk onderzoek rond energie en klimaat;
- 6° informatievragen van derden rond energie, klimaat, premies en subsidies beantwoorden;
- 7° toegekende premies controleren;
- 8° burgers informeren over premies en subsidies;
- 9° fraude opsporen en detecteren.”

En in artikel 16 en 17 van het Ontwerp:

⁸ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v.

“§3. De personeelsleden, vermeld in §1, kunnen voor de unieke identificatie van de aangifteplichtige het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het vreemdelingsnummer opvragen en gebruiken. (...)”

De personeelsleden, vermeld in §1, kunnen voor de unieke identificatie van de eigenaar van een gebouw, die krachtens artikel 11.2.1, §1, over een energieprestatiecertificaat dient te beschikken, aan de gemeente of het kadaster het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het vreemdelingsnummer opvragen en gebruiken.”

15. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is. De VTC maakt wel een voorbehoud voor de doelstelling “data beschermen tegen verlies en misbruik”, die haar niet helemaal duidelijk is. De VTC merkt ook op dat het doeleinde “fraude opsporen en detecteren” om een grotere behoedzaamheid vraagt wat betreft de bescherming van persoonsgegevens (zie infra).

4. Verantwoordelijkheid

16. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen. Voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens in het kader van “**energie-dataplatform**” en de “**databank premies**” bepaalt het Ontwerp dat het VEKA de verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerking van de gegevens (cfr. artikel 13, 15, 16 en 17 van het Ontwerp).
17. De AVG legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)⁹ op alsook artikel 9 van het e-govdecreet. Gezien de verschillende gegevensstromen, zou de rol (niet de aanstelling) van de **functionaris** voor de gegevensbescherming best verankerd worden in de regelgeving, bijvoorbeeld voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het energiedataplatform (artikel 16 Ontwerp).
18. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹⁰ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn.

5. Minimale gegevensverwerking

19. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
20. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van gegevens** voor wat betreft verwerking van persoonsgegevens in het kader van het **energie-delen** niet voldoende zijn aangeduid. Het Ontwerp bepaalt in artikel 9 enkel dat de Vlaamse Regering kan bepalen welke individuele stavingstukken in dit kader door de

⁹ Voor richtlijnen hierover, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/themadossier-functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling nr. 04/2017 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna “CBPL”)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_04_2017_0.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp243rev01_nl.pdf)

¹⁰ Voor richtlijnen over, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

verslaggever worden ingediend en worden bijgehouden in de energieprestatiedatabank. Ook voor wat betreft de **publicatie van de EPC-gegevens** is het niet duidelijk welke gegevens uit het energieprestatiecertificaat actief openbaar gemaakt zullen worden (artikel 10 Ontwerp). Op basis van het Ontwerp of de Memorie van Toelichting is het de VTC niet duidelijk of er in dit kader een verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC kon dit aspect dus niet verder onderzoeken, noch beoordelen. Voor zover er persoonsgegevens in deze context zouden worden verwerkt, is het noodzakelijk dat de stellers van het Ontwerp dit aspect verder uitwerken. Conform de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie¹¹, moet van zodra er persoonsgegevens actief worden gepubliceerd een bijzondere motivering zijn dat deze publicatie noodzakelijk is en waarbij de afweging moet worden gemaakt tussen transparantie in het algemeen belang en de eerbiediging van het privéleven.

21. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van gegevens** voor wat betreft verwerking van persoonsgegevens in het kader van het **energiedataplatform** en de **databank premies** niet voldoende zijn aangeduid. Het Ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering de categorieën van persoonsgegevens zal bepalen die verwerkt worden in het energiedataplatform of welke gegevens worden bijhouden, doorgestuurd en opgenomen in de databank premies. Deze categorieën van persoonsgegevens moeten voldoende worden omschreven in het Ontwerp zelf.
22. Daarnaast bepaalt het Ontwerp dat, de personeelsleden van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap ("VEKA"), die bevoegd zijn om de nodige controles m.b.t. het naleven van de EPB-eisen uit te voeren en om overtredingen van de bepalingen van hoofdstuk I van titel XI en de uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen, de bevoegdheid krijgen om het correcte ondernemingsnummer, rijksregisternummer of vreemdelingsnummer van de aangifteplichtige op te vragen en te gebruiken.
23. In de memorie van Toelichting wordt uitgelegd dat wordt voorzien in de mogelijkheid voor personeelsleden van het VEKA die bevoegd zijn met het toezicht en controle op de energieprestatieregelgeving, zoals vastgelegd in de artikelen 13.1.4 en 13.1.5 van het Energiedecreet, om het rijksregisternummer, ondernemingsnummer of vreemdelingsnummer bij de betrokken gemeente en/of kadaster op te vragen. In kader van de vaststelling van de eerste ingebruikname van een gebouw, wordt ook voorzien in de mogelijkheid om bij de betrokken gemeente het attest van hoofdverblijfplaats met historiek op te vragen.
24. De VTC wijst op de verplichting voor de diensten van de Vlaamse Overheid om gebruik te maken van **authentieke bronnen**, zoals het Rijksregister en niet de gemeente als die niet de authentieke bron is van de gevraagde persoonsgegevens.
25. De VTC brengt ook het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen in herinnering:

"§ 1. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen. Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie."

De decretale basis om het rijksregisternummer te kunnen verwerken werd voldoende voorzien in artikel 16 en 17, §3 van het Ontwerp.

26. In artikel 13 en 15 van het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens waar het Ontwerp spreekt over "**koppeling**" van gegevens uit het energiedataplatform aan beschikbare gegevens bij andere databanken of Vlaamse of federale overheid, van de netbeheerder of zijn werkmaatschappij en van de beheerder van het vervoersnet. Voor wat persoonsgegevens betreft, zal rekening moeten gehouden worden met het artikel 8 van het

¹¹ Arrest H.v.J. van 9 november 2010 in de zaak C-92/09 en C-101/09.

Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor gegevensuitwisselingen tussen instanties.

27. De doeleinden van deze “koppeling” van de gegevens als volgt geformuleerd:

- **artikel 13 Ontwerp:** *“In het kader van beleidsvoorbereiding en monitoring van de energieprestaties van gebouwen kan het VEKA de gegevens uit het energiedataplatform koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, van de netbeheerder of zijn werkmaatschappij en van de beheerder van het vervoersnet.”; en*
- **artikel 15 Ontwerp:** *“In het kader van beleidsvoorbereiding en monitoring van de energieprestaties van gebouwen en in het kader van beleidsevaluatie, kan het VEKA de gegevens uit de databank premies koppelen met de gebouwenpas en koppelen aan de beschikbare gegevens bij andere databanken van de Vlaamse of federale overheid, van de netbeheerder of zijn werkmaatschappij en van de beheerder van het vervoersnet.”; en*
- **In de Memorie van Toelichting** (bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 11, 12 en 13) wordt gesteld dat de Vlaamse Regering maximaal wil inzetten op het koppelen van databanken zodat eigenaars of gebruikers al beschikbare gegevens niet telkens opnieuw moeten invullen. Op deze manier worden de applicaties gebruiksvriendelijker voor de gebruikers.

28. Deze “koppeling” van gegevens, zoals omschreven in het Ontwerp, is echter niet voldoende uitgewerkt waardoor de VTC niet in detail kan beoordelen of deze voldoet aan de vereisten van de AVG. Er moet worden verduidelijkt over welke (persoons)gegevens het precies gaat, met welke databanken of overheden deze op welk moment zullen worden gedeeld/gekoppeld, voor welke doeleinden dit zal gebeuren etc. Als de koppeling van gegevens tot gevolg heeft dat een grote hoeveelheid persoonsgegevens in handen van één of enkele actoren komt, dient hier zeer omzichtig mee te worden omgesprongen. Dit aspect dient dan ook verder uitgewerkt te worden.

29. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

30. Wat de **bewaartermijn** van de gegevens betreft, merkt de VTC op dat het Ontwerp volgende termijnen vaststelt voor wat betreft verwerking van persoonsgegevens in het kader van het energiedataplatform en voor de databank premies in artikel 13 en 15 van het Ontwerp:

“§4. Met het oog op wetenschappelijke en statistische verwerkingen worden de persoonsgegevens gedurende een periode van vijftig jaar bewaard. Na die periode worden de persoonsgegevens geanonimiseerd”

Het Ontwerp bepaalt in artikel 13 en 15 echter ook:

“§3. Het VEKA kan in het kader van statistische en wetenschappelijke doeleinden geanonimiseerde gegevens uit het energiedataplatform ter beschikking stellen van belanghebbende instanties.”

Paragraaf 3 en 4 van artikel 13 en 15 lijken hiermee tegenstrijdig met elkaar.

31. In elk geval, noch het Ontwerp, noch de Memorie van Toelichting bepalen waarom er een bewaartermijn van vijftig jaar wordt gehanteerd voor deze persoonsgegevens. Deze termijn lijkt te lang, niet te rechtvaardigen en vereist nadere toelichting. Daarnaast verwijst de VTC ook naar haar opmerking onder randnr. 40 m.b.t. de anonimisatie en pseudonimisatie met het oog op wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden.

32. Daarnaast bepaalt het Ontwerp in artikel 16 en 17:

“Voor de verwerking van deze persoonsgegevens geldt een bewaartermijn van maximaal tien jaar of een bewaartermijn die duurt tot vijf jaar na de dag waarop het dossier is afgesloten (...).”

De Memorie van Toelichting bepaalt dat deze bewaartermijn werd ingegeven door de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar voor schuldvorderingen. Aangezien artikel 13.4.8, §4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt dat *“De vordering tot betaling van de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, te rekenen van de dag waarop ze is ontstaan.”*, voorziet het Ontwerp daarnaast in een termijn van vijf jaar na de dag waarop het dossier werd afgesloten. De VTC is van mening dat deze termijn voldoet aan het principe van ‘opslagbeperking’ zoals omschreven in artikel 5.e) van de AVG.

6. Juistheid

33. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
34. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan om die op te nemen, eventueel door te verwijzen naar bestaande regelingen.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

35. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
36. Het Ontwerp bepaalt, in het kader van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het energiedataplatform en de databank premies, het volgende: *“de Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de toegang, het gebruik en de verkrijging van de verwerkte gegevens. Ze bepaalt ook de algemene organisatorische en technische maatregelen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens te garanderen.”* De VTC heeft deze uitvoeringsbepalingen niet verder onderzocht.
37. De VTC is dus van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplicht op te nemen **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 10, met eventuele verwijzing naar een privacyverklaring op de website, zodat het voor de betrokkenen (van wie de gegevens verwerkt zullen worden in het energiedataplatform of in de databanken) duidelijk weten tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten inzake bescherming van persoonsgegevens.

8. Beveiligingsmaatregelen

38. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om **gepaste technische en organisatorische maatregelen** te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
39. Artikel 13 en 15 van het Ontwerp bepalen:

“§4. Met het oog op wetenschappelijke en statistische verwerkingen worden de persoonsgegevens gedurende een periode van vijftig jaar bewaard. Na die periode worden de persoonsgegevens geanonimiseerd”
40. De VTC beoordeelt het positief dat er **anonimisatie** wordt toegepast om de verwerking van persoonsgegevens te beperken en wijst erop dat de stellers dienen na te gaan of het gaat om werkelijke anonimisatie en niet om pseudonimisering van persoonsgegevens. Het Ontwerp licht echter niet toe waarom de anonimisatie pas na de periode van vijftig jaar zou gebeuren. Artikel 199 van de Wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens bepaalt namelijk:

“Bij een verwerking van gegevens met het oog op wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden door een verantwoordelijke voor een latere verwerking die dezelfde is als de verantwoordelijke

voor de oorspronkelijke verwerking anonimiseert of pseudonimiseert de verwerkingsverantwoordelijke de gegevens voorafgaandelijk aan hun verdere verwerking.

VEKA zal deze persoonsgegevens met het oog op wetenschappelijke en statistische verwerkingen dus moeten anonimiseren, minstens pseudonimiseren. De VTC verwijst naar de besprekingen die er al geweest zijn met VEKA en de daarin aangeduide knelpunten inzake de “anonimiserings”-tool, die enkel pseudonimiseert en de hosting van deze verwerkingen (zie infra). In de mate dat het platform ook wordt toegepast voor het doeleinde “fraude opsporen en detecteren” is het moeilijker om met geanonimiseerde en gepseudonimiseerde gegevens te werken. De VTC beveelt dan ook aan om dit doeleinde eventueel te herbekijken en/of andere passende afdoende beschermingsmaatregelen in te bouwen.

41. Doordat er voor het energiedataplatform uiteenlopende doeleinden worden bepaald, waaronder “fraude opsporen en detecteren”, wat een eerder operationele taak is, moet er voor de van elkaar verschillende taken minstens een aparte toegangscontrole worden uitgebouwd.
42. De VTC wijst erop dat aangezien er sprake is van een energiedataplatform en een databank en het koppelen van met andere gegevens, een bijzondere aandacht vereist is inzake **informatieveiligheid**.
43. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹² ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹³ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁴ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁵.
44. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
 - de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens (zie infra);
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
45. Aangezien er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁶ en het overleg dat ze, zoals vermeld, al heeft gehad met VEKA en waarin verschillende

¹² Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

¹³ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

¹⁴ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁵ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

knelpunten werden aangewezen met betrekking tot het aanduiden van een niet-Europese verwerker voor het platform en de anonimisering (zie hiervoor).

46. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁷.

III. BESLUIT

47. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtsgronden verder uitwerken, eventueel in de Memorie van Toelichting;
- bijzondere motivering toevoegen als persoonsgegevens worden gepubliceerd;
- uitwerken van de categorieën van de te verwerken persoonsgegevens;
- specificatie van de geplande mededelingen van persoonsgegevens en bijkomende toelichting over de “koppeling” van persoonsgegevens;
- raadpleging authentieke bronnen inbouwen;
- bewaartermijn van persoonsgegevens;
- bepalingen omtrent de juistheid van de persoonsgegevens;
- de transparantiemaatregelen verder uit te werken;
- correct toepassen van anonimisatie, minstens pseudonimisatie, bij de verwerking van gegevens met het oog op wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden (en zo mogelijk ook bij het eventuele fraudeonderzoek);
- uitwerken van de gepaste technische en organisatorische maatregelen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

¹⁷ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.